

Iwona Foryś
Piotr Krajewski
Michał Mackiewicz
Joanna Stawska
Julia Ziółkowska

Barometr Bezpieczeństwa Ekonomicznego gospodarstw domowych - 2026

Raport z badania, czwarta edycja

Łódź - Szczecin 2026

Badanie pn. „Barometr bezpieczeństwa ekonomicznego gospodarstw domowych” jest realizowane przez:

Uniwersytet Łódzki

pl. Narutowicza 68

90-136 Łódź

www.uni.lodz.pl

Uniwersytet Szczeciński

al. Papieża Jana Pawła II 22a

70-453 Szczecin

www.usz.edu.pl

Ogólnopolski Panel Badawczy Ariadna

ul. Podbielińskiego 57

02-732 Warszawa

www.panelariadna.pl

Patronat honorowy badania:

Polskie Towarzystwo Ekonomiczne

ul. Nowy Świat 49

00-042 Warszawa

www.pte.pl

Autorzy raportu

Iwona Foryś

Piotr Krajewski

Michał Mackiewicz

Joanna Stawska

Julia Ziółkowska

Projekt okładki

Arkadiusz J. Derkacz

ISBN

978-83-67953-76-4

© Copyright by Uniwersytet Kaliski, 2025

Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Kaliskiego

62-800 Kalisz pl. Wojciecha Bogusławskiego 2

tel. 62 50 00 742

wydawnictwo@uniwersytetkaliski.edu.pl

Wprowadzenie

Już po raz czwarty przedstawiamy wyniki wyjątkowego w naszym kraju badania – Barometru Bezpieczeństwa Ekonomicznego (BBE) gospodarstw domowych. Co roku pytamy reprezentatywną próbę Polek i Polaków, na co swobodnie wydają pieniądze, na czym w swoim odczuciu oszczędzają, a gdzie obiektywna sytuacja finansowa wprost zmusza ich do obcięcia nawet najniezbędniejszych wydatków. Odpowiedzi pozwalają na określenie na ile czujemy się zabezpieczeni pod względem finansowym, gdzie musimy oszczędzać, na co nas stać, a gdzie jest konieczność bezwzględnych cięć w budżetach domowych.

BBE Gospodarstw Domowych jest projektem realizowanym przez zespół badawczy Uniwersytetu Łódzkiego oraz Uniwersytetu Szczecińskiego, we współpracy z dr Arkadiuszem Derkaczem. Tegoroczna edycja została zrealizowana w maju 2026 roku na próbie 2162 respondentów przy wykorzystaniu autorskiego formularza ankietowego, uwzględniającego różnorodne aspekty sytuacji finansowej gospodarstw domowych. Samo badanie objęło całą Polskę i zostało zrealizowane metodą CAWI (czyli internetowego wywiadu kwestionariuszowego) przez Ogólnopolski Panel Badawczy Ariadna.

Nasze badanie zasadniczo różni się od tradycyjnych analiz dochodów, cen czy budżetów gospodarstw domowych. Nie badamy bowiem tego, ile pieniędzy mają Polacy i ile mają oszczędności. Nasz raport skupia się na tym, czy czują się bezpiecznie od strony finansowej. Badamy więc nie obiektywną zamożność, lecz subiektywne poczucie bezpieczeństwa. Wiele badań pokazuje, że takie właśnie subiektywne odczucie ma ogromny wpływ nie tylko na zadowolenie czy poczucie szczęścia obywateli, ale nawet na koniunkturę w skali kraju, poziom konsumpcji czy wzrost gospodarczy.

Wartości Barometru Bezpieczeństwa Ekonomicznego gospodarstw domowych zależą od kilku elementów. Pierwszy z nich to poziom cen. Pytaliśmy respondentów, jak oceniają ceny różnych grup produktów, czy są one dla nich wysokie w sposób ograniczający ich możliwości zakupów, czy też odbierają je jako rozsądne bądź niskie. Pytaliśmy również, które z 21 grup produktów i usług klasyfikowanych przez GUS mogą

być swobodnie kupowane, a na które nie można sobie pozwolić. I ostatecznie, ankietowani pytani byli o to, których produktów często muszą sobie odmawiać, bo zwyczajnie nie pozwala na nie budżet domowy. Łącznie te pytania pozwoliły na obliczenie wskaźnika bezpieczeństwa ekonomicznego, który w skali kraju wyniósł w tym roku 0,487 i był niższy niż rok temu (0,489). Jednocześnie jednak w tym i w ubiegłym roku poziom subiektywnego bezpieczeństwa ekonomicznego był zdecydowanie wyższy niż w pierwszych dwóch latach badania (2023-24), co wskazuje, że wzrost PKB i dochodów w Polsce przekłada się nie tylko na liczby, lecz również na odczucia, w tym poczucie bezpieczeństwa finansowego.

W tym roku pokazujemy nowe, bardziej szczegółowe dane. W raporcie można znaleźć informacje o tym, jak bezpieczeństwo ekonomiczne rozkłada się w zależności od płci, grupy wiekowej, miejscowości zamieszkania czy wykształcenia respondentów. Okazuje się, że najbardziej zagrożone finansowo czują się osoby samotne, z wykształceniem podstawowym lub średnim, będące w środkowych przedziałach wiekowych. Zaskakująco, znacznie bezpieczniej czują się osoby w wieku emerytalnym, ale również te wchodzące dopiero na rynek pracy i korzystające nadal ze wsparcia rodziców. Jest to wniosek zaskakujący i przeczący powszechnemu przekonaniu, że bezpieczna sytuacja finansowa jest domeną osób od trzeciej do piątej dekady życia. W prezentowanym raporcie po raz pierwszy pokazujemy też, jak zjawisko bezpieczeństwa ekonomicznego zmieniało się w czasie. Wzrost poczucia bezpieczeństwa nie dotyczy w tym samym stopniu wszystkich – na przykład widać wyraźny jego wzrost wśród mężczyzn, podczas gdy u kobiet pozostawało ono na z grubsza stałym poziomie.

Prezentowane dane stanowią wyjątkową okazję do tego, by przyjrzeć się nie tylko obiektywnym liczbom, ale też emocjom Polek i Polaków związanym z finansami. Pozwalają na obserwację, jak wzrost dochodów i cen faktycznie przekłada się na ich odczucia. Mamy nadzieję, że akcent na subiektywny aspekt finansów osobistych pozwoli badaczom, mediom i władzom lepiej zobaczyć, jak w rzeczywistości finansowo radzą sobie obywatele naszego kraju w 2026 roku.

Ogólny opis próby badawczej

Czwarta edycja badania poczucia bezpieczeństwa ekonomicznego gospodarstw domowych została zrealizowana w maju 2026 roku na próbie 2162 respondentów. Wykorzystano specjalnie opracowany formularz ankietowy, a samo badanie było wykonane przez Ogólnopolski Panel Badawczy Ariadna metodą CAWI na terenie całej Polski. W grupie respondentów znalazło się 52,50% kobiet i 47,50% mężczyzn. Populacja została podzielona także wg kryterium wieku. Przyjęto 5 grup wiekowych. Najmniej liczną grupę stanowili Polacy w wieku 18-24 lata (6,11%). Liczniejszą grupę stanowiły osoby w wieku 25-34 lata (15,63%) oraz 45-54 lata (16,60%). Nieco więcej respondentów było w wieku 35-44 lata (20,91%). Najliczniejszą grupą okazali się Polacy w wieku 55 i więcej lat (40,75%). Istotnym kryterium różnicowania respondentów była wielkość miejscowości zamieszkania. W tym wypadku najliczniejszą grupą byli mieszkańcy wsi. Stanowili oni aż 36,31% ogółu respondentów. Należy jednak zwrócić uwagę na postępujące procesy suburbanizacji, które powodują osiedlanie się pod miastem zamożnych gospodarstw domowych. Z kolei najmniej grupę stanowili respondenci zamieszkujący wielkie miasta (12,72%). Ponadto w badaniu uczestniczyli mieszkańcy małych miast (14,29%), średnich miast (19,75%) oraz dużych miast (16,93%). Respondenci badania zostali także pogrupowani wg statusu zawodowego. W tym wypadku najliczniejszą grupę stanowili Polacy pracujący na umowę o pracę (50,93%). Drugą najliczniejszą grupę okazali się emeryci i renciści (26,64%). Z pozostałych statusów zawodowych przyjętych w badaniu istotnymi okazali się także prowadzący własną działalność gospodarczą (6,61%) oraz pracownicy zatrudnieni na umowę zlecenie (4,44%). W badaniu wzięli udział także Polacy, którzy są osobami bezrobotnymi (2,96%), zajmujący się prowadzeniem własnego gospodarstwa domowego (4,16%), studentami (2,27%) oraz zatrudnionymi na umowy o dzieło (0,88%). Nieco ponad 1% respondentów wybrało inny status zawodowy. Na podstawie prowadzonych analiz można stwierdzić, iż dość ciekawym kryterium podziału respondentów jest liczba osób

w gospodarstwie domowym oraz liczba osób posiadających własny dochód. Przyjmując pierwsze kryterium różnicowania, należy stwierdzić, iż najliczniejszą grupą są respondenci zamieszkujący w dwuosobowych gospodarstwach domowych (38,44%). Na drugim miejscu znajdują się trzyosobowe gospodarstwa domowe (22,85%). W dalszej kolejności gospodarstwa czteroosobowe (15,40%), jednoosobowe (14,94%) oraz te z pięcioma i większą liczbą osób (8,37%). Bardzo interesująca struktura respondentów badania ujawniła się wg drugiego kryterium. Okazało się, że aż 53,89% Polaków żyje w gospodarstwach domowych, w których tylko dwie osoby posiadają własne dochody. Gospodarstwa domowe, które są utrzymywane przez jedną osobę stanowią 20,77%, a przez trzy osoby 15,03% ogółu Polaków. Gospodarstwa domowe, w których cztery osoby posiadają własne dochody to już tylko 6,94%, a pięć lub więcej osób zaledwie 3,38%. Kolejnym kryterium grupowania respondentów badania było przeciętne miesięczne dochody netto na 1 osobę w gospodarstwie domowym. W tym wypadku najliczniejszymi grupami okazali się respondenci o przeciętnych dochodach na osobę na poziomie 3-4 tys. zł (17,99%), 4-5 tys. zł (19,01%) oraz 5-7,5 tys. zł (21,97%). Najmniej liczną grupą byli respondenci o dochodach powyżej 10 tys. zł (6,34%). Pozostałe osoby zadeklarowały dochody na poziomie, do 1 tys. zł (7,54%), 1-2 tys. zł (7,49%), 2-3 tys. zł (11,24%) oraz 7,5-10 tys. zł (8,42%). Innym kryterium przyjętym w badaniu był stan cywilny. Okazało się, że 54,53% uczestników badania deklaruje, że żyje w związku małżeńskim, a 26,87% pozostaje w stanie wolnym. Z kolei 13,83% badanych określiło, że jest w związku nieformalnym, pozostała część respondentów wybrała opcję inną. Ostatnim kryterium grupowania respondentów badania była liczba posiadanych dzieci. Okazało się, że najliczniejszą grupą były gospodarstwa domowe nieposiadające dzieci (34,18%) oraz z dwójką dzieci (29,32%). Ponadto 24,05% uczestników badania zadeklarowało, że posiada jedno dziecko, a pozostałe 12,44% posiada troje i więcej dzieci.

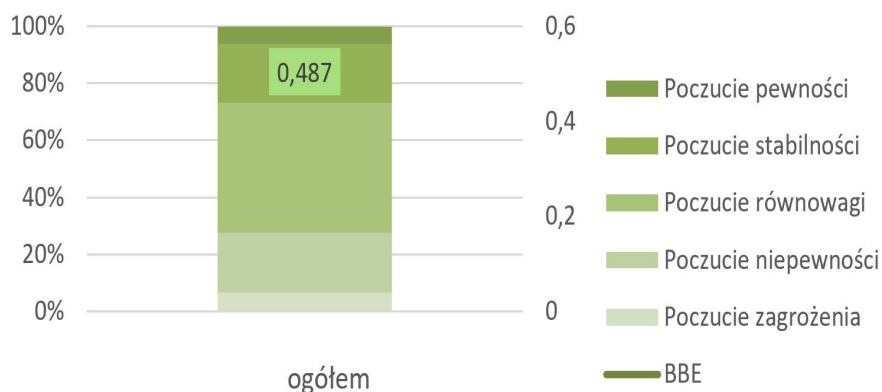

Poczucie bezpieczeństwa ekonomicznego—wyniki szczegółowe

Poczucie bezpieczeństwa ekonomicznego Polaków ogółem

Średni poziom poczucia bezpieczeństwa ekonomicznego wśród Polaków znajduje się na umiarkowanym poziomie, co potwierdza wartość wskaźnika BBE, wynosząca **0,487**. Rezultat ten sugeruje, że przeważająca część uczestników badania nie odczuwa ani całkowitej stabilności finansowej, ani wyraźnego poczucia zagrożenia. Społeczeństwo znajduje się w pewnym stanie równowagi, gdzie pozytywne i negatywne odczucia występują w podobnym natężeniu. W strukturze odpowiedzi dostrzega się, że największa liczba osób zgłasza poczucie równowagi lub stabilności, podczas gdy mniej wskazuje na stany skrajne, tj. pewność lub zagrożenie. Może to oznaczać, że Polacy zauważają względną stabilność swojej sytuacji finansowej, jednocześnie obawiają się o swoją przyszłość. Na ten umiarkowany poziom mogą wpływać czynniki makroekonomiczne, tj. inflacja, koszty życia, zmienność rynku zatrudnienia oraz niestabilność systemu emerytalnego. Dane te wskazują

Wykres 1. Poczucie bezpieczeństwa ekonomicznego Polaków, ogółem

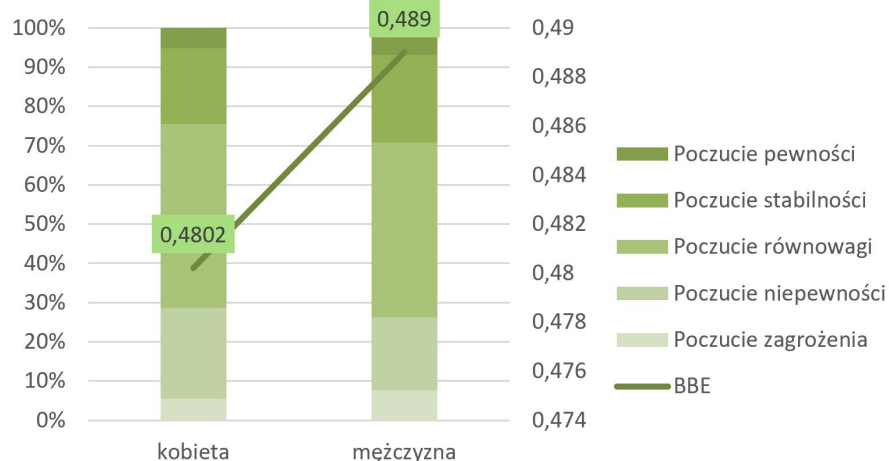
Źródło: badanie własne

na potrzebę wzmacniania poczucia długotrwałej stabilności finansowej poprzez zorganizowane działania oraz rozwój edukacji ekonomicznej.

Poczucie bezpieczeństwa ekonomicznego Polaków wg płci

W analizowanych danych widoczny jest nieco wyższy poziom poczucia bezpieczeństwa ekonomicznego wśród niż wśród kobiet. Różnica nie jest duża, ale wskazuje na odmienny sposób postrzegania własnej sytuacji ekonomicznej przez obie grupy. W przypadku kobiet niższy poziom BBE może wiązać się z większym poczuciem kontroli nad budżetem domowym, ostrożniejszym podejściem do decyzji finansowych lub większą stabilnością w codziennym zarządzaniu wydatkami. Wyższy wynik wśród mężczyzn może natomiast sugerować nieco mniejsze odczuwanie presji związanej z dochodami, zatrudnieniem lub odpowiedzialnością finansową gospodarstwa domowego. Struktura odpowiedzi pokazuje, że w obu grupach dominuje poczucie równowagi, jednak

Wykres 2. Poczucie bezpieczeństwa ekonomicznego Polaków wg płci

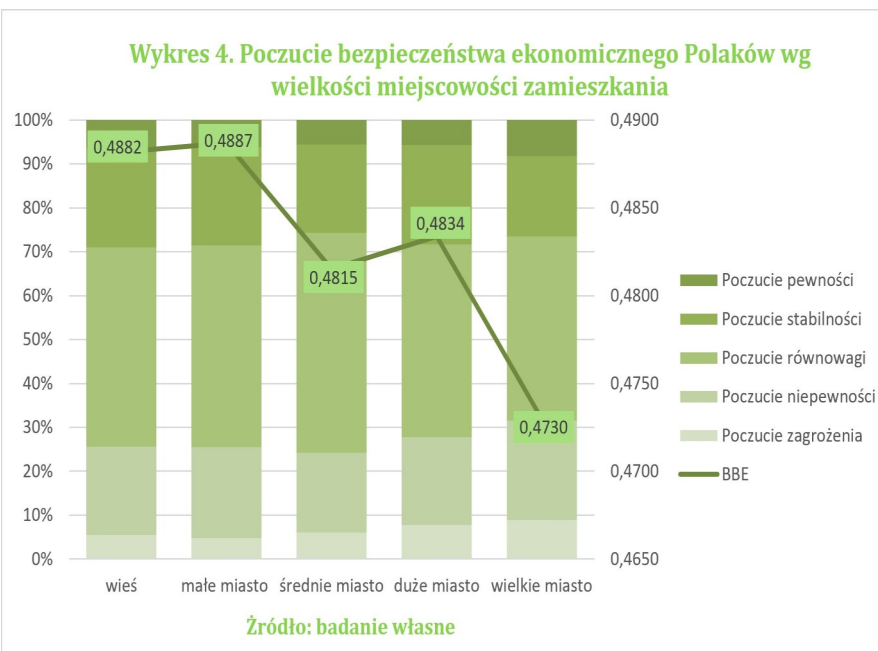
Źródło: badania własne

mężczyźni uzyskali nieco korzystniejszy wynik ogólny. Oznacza to, że częściej lokują się bliżej stabilności ekonomicznej, choć nadal znaczna część badanych, niezależnie od płci, pozostaje w obszarze niepewności lub umiarkowanego bezpieczeństwa.

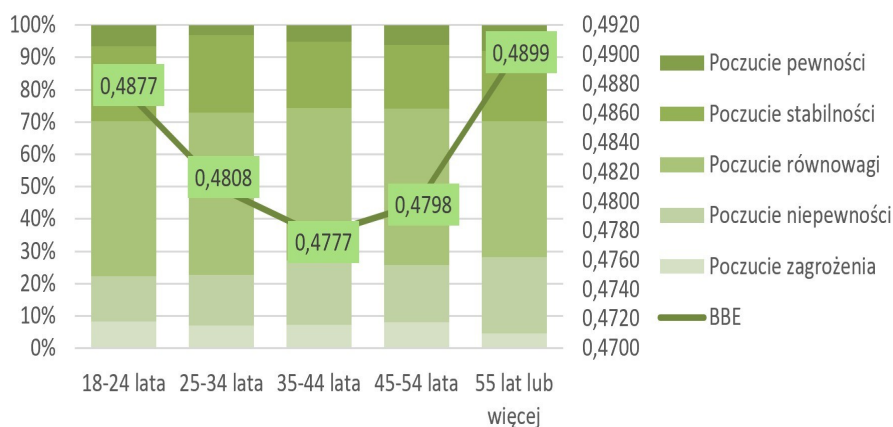
Poczucie bezpieczeństwa ekonomicznego Polaków wg grup wieku

Wyniki wskazują, że poczucie bezpieczeństwa ekonomicznego jest najwyższe wśród osób najstarszych oraz najmłodszych. Może to wynikać z odmiennego charakteru obciążeń finansowych w tych grupach: młodsze osoby często nie mają jeszcze pełnych zobowiązań związanych z utrzymaniem gospodarstwa domowego, natomiast osoby starsze mogą częściej funkcjonować w bardziej ustabilizowanej sytuacji życiowej. Niższe wartości BBE widoczne są w grupach wieku średniego, co może wiązać się z większą presją finansową, kosztami utrzymania rodziny, zobowiązaniami mieszkaniowymi oraz intensywną aktywnością zawodową. We wszystkich grupach dominuje jednak poczucie równowagi, co wskazuje na umiarkowany poziom bezpieczeństwa ekonomicznego badanych.

Poczucie bezpieczeństwa ekonomicznego Polaków wg wielkości miejscowości zamieszkania

Wykres 3. Poczucie bezpieczeństwa ekonomicznego Polaków wg grup wieku

Źródło: badania własne

nia

Wyniki wykresu 4. wskazują, że najwyższy poziom poczucia bezpieczeństwa ekonomicznego występuje wśród mieszkańców małych miejscowości oraz wsi. Może to wiązać się z niższymi kosztami codziennego funkcjonowania, większym znaczeniem własności mieszkaniowej oraz silniejszym zakorzenieniem w lokalnych sieciach wsparcia. W takich warunkach subiektywne poczucie stabilności może być wzmacniane mimo potencjalnie niższych dochodów niż w dużych ośrodkach miejskich.

Niższe wartości BBE widoczne są w średnich i dużych miastach, a najniższy wynik odnotowano w wielkich miastach. Może to wynikać z wyższych kosztów życia, większej presji mieszkaniowej oraz silniejszego odczuwania ryzyka związanego z utrzymaniem dotychczasowego standardu życia. Wyniki sugerują, że sama dostępność rynku pracy i usług w największych ośrodkach nie musi automatycznie przekładać się na wyższe poczucie bezpieczeństwa ekonomicznego.

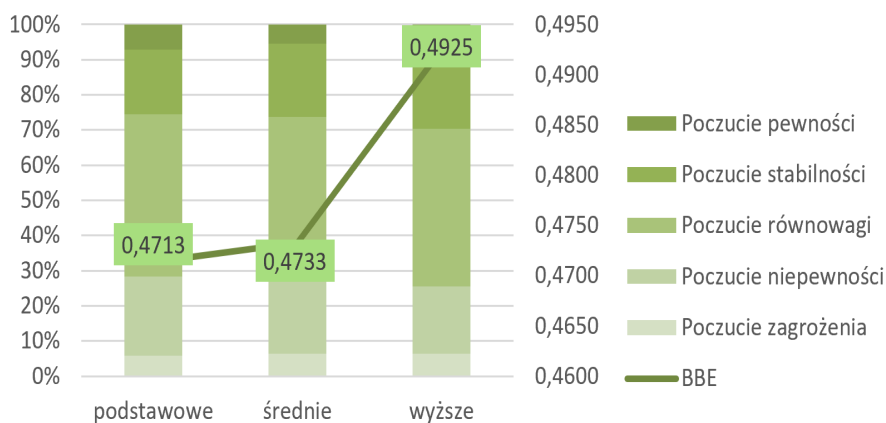
Poczucie bezpieczeństwa ekonomicznego Polaków wg wykształcenia

Na wykresie 5. widoczna jest zależność między poziomem wykształcenia a poczuciem bezpieczeństwa ekonomicznego. Najwyższy poziom BBE osiągają osoby z wyższym wykształceniem, co może wiązać się z

korzystniejszą sytuacją na rynku pracy, większą stabilnością zatrudnienia oraz lepszymi możliwościami dochodowymi.

Osoby z wykształceniem podstawowym i średnim uzyskały zbliżone, niższe wyniki. Może to wskazywać, że niższy poziom wykształcenia częściej łączy się z większą niepewnością finansową lub mniejszym poczuciem kontroli nad sytuacją ekonomiczną. Wyniki sugerują, że wykształcenie pozostaje istotnym czynnikiem wzmacniającym subiektywne poczucie stabilności finansowej.

Wykres 5. Poczucie bezpieczeństwa ekonomicznego Polaków wg wykształcenia

Źródło: badania własne

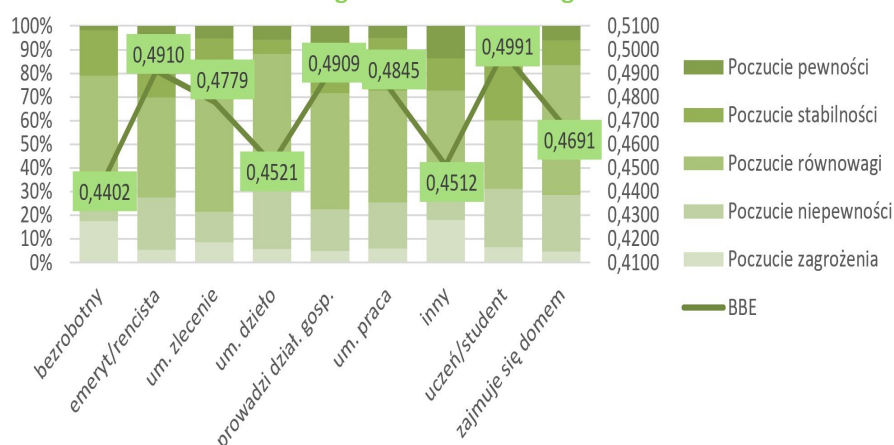
Poczucie bezpieczeństwa ekonomicznego Polaków wg statusu zawodowego

Z danych na wykresie 6. wynika, że status zawodowy wyraźnie różnicuje poczucie bezpieczeństwa ekonomicznego. Najwyższe wartości BBE widoczne są wśród uczniów i studentów, emerytów i rencistów oraz osób prowadzących własną działalność gospodarczą. W przypadku uczniów i studentów może to wynikać z ograniczonej odpowiedzialności za utrzymanie gospodarstwa domowego oraz częstszego korzystania ze wsparcia rodziny. Wśród emerytów i rencistów

znaczenie może mieć natomiast regularność świadczeń, nawet jeśli ich poziom nie zawsze jest wysoki.

Niższe poczucie bezpieczeństwa ekonomicznego odnotowano wśród osób bezrobotnych, wykonujących pracę na podstawie umowy o dzieło oraz w kategorii „inny”. Może to być związane z większą niepewnością dochodów, brakiem stabilności zatrudnienia lub trudniejszą sytuacją na rynku pracy. Wyniki pokazują, że sama aktywność zawodowa nie zawsze przekłada się na wyższe poczucie bezpieczeństwa, duże znaczenie ma także charakter i stabilność źródła dochodu.

Wykres 6. Poczucie bezpieczeństwa ekonomicznego Polaków wg statusu zawodowego

Źródło: badanie własne

Poczucie bezpieczeństwa ekonomicznego Polaków wg liczby osób w gospodarstwie domowym

Dane przedstawione na wykresie 7. pokazują, że liczba osób w gospodarstwie domowym różnicuje poczucie bezpieczeństwa ekonomicznego. Najniższy poziom BBE widoczny jest w gospodarstwach jednoosobowych, co może wynikać z konieczności samodzielnego ponoszenia wszystkich kosztów utrzymania i braku możliwości

dzielenia wydatków z innymi domownikami.

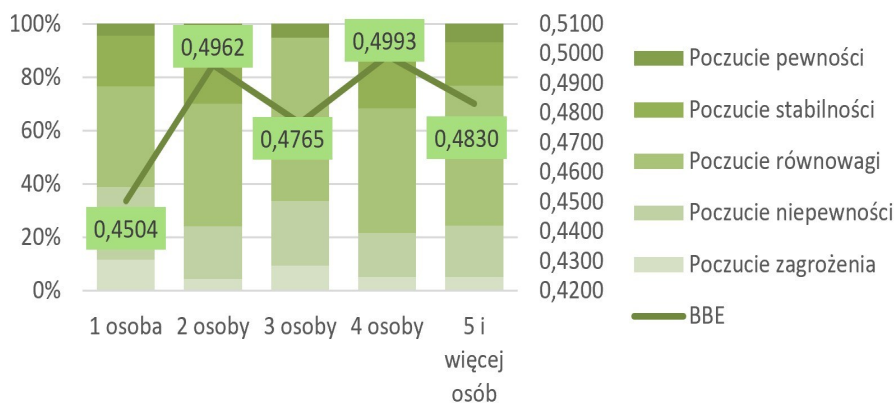
Wyższe poczucie bezpieczeństwa obserwowane jest w gospodarstwach kilkuosobowych, szczególnie tam, gdzie koszty życia mogą być rozłożone między większą liczbę osób. Jednocześnie w największych gospodarstwach poziom BBE nie rośnie już tak wyraźnie, co może wiązać się z większą liczbą osób pozostających na utrzymaniu. Wyniki sugerują, że wspólne prowadzenie gospodarstwa domowego może wzmacniać poczucie stabilności, ale tylko do pewnego momentu.

Poczucie bezpieczeństwa ekonomicznego Polaków wg liczby osób w gospodarstwie domowym z własnym dochodem

Dane zaprezentowane na wykresie 8. wskazują, że liczba osób posiadających własny dochód ma znaczenie dla poczucia bezpieczeństwa ekonomicznego gospodarstwa domowego. Najniższy poziom BBE widoczny jest w gospodarstwach, w których tylko jedna osoba uzyskuje dochód. Może to wynikać z większej zależności od jednego źródła utrzymania oraz większej podatności na nagłe pogorszenie sytuacji finansowej.

Wyższe wartości BBE występują w gospodarstwach, w których dochód uzyskuje więcej osób. Dzielenie odpowiedzialności finansowej może zwiększać stabilność budżetu domowego, uła-

Wykres 7. Poczucie bezpieczeństwa ekonomicznego Polaków wg liczby osób w gospodarstwie domowych

Źródło: badania własne

twiać planowanie wydatków i wzmacniać poczucie bezpieczeństwa. Jednocześnie wyniki pokazują, że sama liczba osób z dochodem nie działa liniowo, bo znaczenie ma również wysokość dochodów, liczba osób na utrzymaniu oraz struktura wydatków gospodarstwa domowego.

Poczucie bezpieczeństwa ekonomicznego Polaków wg przeciętnego dochodu na 1 osobę w gospodarstwie domowym

Na wykresie 9. ukazano, że poziom dochodu na osobę pozostaje ważnym czynnikiem różnicującym poczucie bezpieczeństwa ekonomicznego. Najniższy poziom BBE występuje w grupie o dochodach od 1001 zł do 2000 zł, co może wskazywać na szczególną podatność tej grupy na wzrost kosztów życia i ograniczone możliwości tworzenia oszczędności.

Wraz ze wzrostem dochodów widoczna jest ogólna poprawa poczucia bezpieczeństwa ekonomicznego, choć zależność nie ma idealnie liniowego charakteru. Najwyższe wartości BBE występują w grupach o wyższych dochodach, co sugeruje, że większe zasoby finansowe wzmacniają poczucie kontroli, stabilności i odporności na nieprzewidziane wydatki. Wyniki potwierdzają, że dochód per capita jest jednym z kluczowych czynników kształtujących subiektywne bezpieczeństwo ekonomiczne gospodarstw domowych.

Wykres 8. Poczucie bezpieczeństwa ekonomicznego Polaków wg liczby osób w gospodarstwie domowym z własnym dochodem

Źródło: badania własne

Poczucie bezpieczeństwa ekonomicznego Polaków wg stanu cywilnego

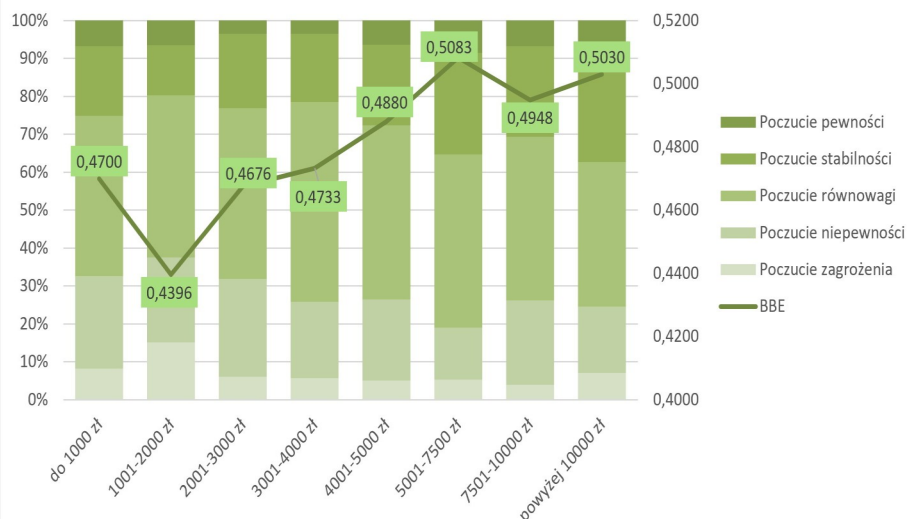
Na wykresie 10. wskazano, że stan cywilny różnicuje poczucie bezpieczeństwa ekonomicznego. Najwyższy poziom BBE widoczny jest wśród osób pozostających w związku małżeńskim. Może to wynikać z większej stabilności gospodarstwa domowego, możliwości łączenia dochodów, dzielenia kosztów utrzymania oraz wzajemnego wsparcia w sytuacjach finansowo trudnych. Małżeństwo często wiąże się także z

bardziej uporządkowaną strukturą wydatków i długoterminowym planowaniem budżetu.

Niższe wartości BBE występują wśród osób pozostających w związkach nieformalnych oraz w kategorii „inny”. W przypadku związków nieformalnych może to wynikać z mniejszego poczucia trwałości relacji lub słabszego formalnego zabezpieczenia ekonomicznego. Kategoria „inny” może obejmować osoby znajdujące się w bardziej zróżnicowanej sytuacji życiowej, na przykład osoby po rozstaniu, rozwiedzione lub owdowiałe, co może przekładać się na większą niepewność finansową.

Osoby wolne osiągają wynik pośredni. Z jednej strony mogą mieć większą niezależność w podejmowaniu decyzji finansowych, z drugiej jednak samodzielnie ponoszą koszty utrzymania i nie korzystają z efektu dzielenia wydatków w

Wykres 9. Poczucie bezpieczeństwa ekonomicznego Polaków wg przeciętnego dochodu na 1 osobę w gospodarstwie domowym

Źródło: badania własne

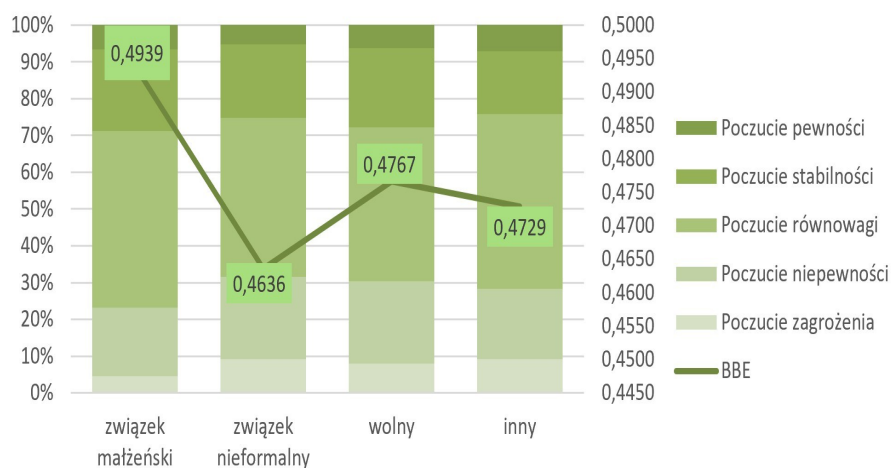
ramach gospodarstwa domowego. Wyniki sugerują, że stabilność relacyjna i możliwość wspólnego gospodarowania zasobami mogą wzmacniać subiektywne poczucie bezpieczeństwa ekonomicznego.

Poczucie bezpieczeństwa ekonomicznego Polaków wg liczby posiadanych dzieci

Na wykresie 11. zaprezentowano wyniki badań świadczących o tym, że liczba posiadanych dzieci różnicuje poczucie bezpieczeństwa ekonomicznego. Najwyższy poziom BBE widoczny jest wśród osób posiadających dwoje oraz troje dzieci. Może to wynikać z większej stabilizacji rodzinnej i zawodowej, a także z bardziej uporządkowanego zarządzania budżetem gospodarstwa domowego.

Niższe wartości BBE występują wśród osób posiadających jedno dziecko oraz w rodzinach z czworgiem lub większą liczbą dzieci. W przypadku większych rodzin może to być związane z rosnącymi kosztami utrzymania, większą liczbą osób pozostających na utrzymaniu oraz większą presją na budżet domowy. Z kolei osoby posiadające jedno dziecko mogą znajdować się na wcześniejszym etapie życia rodzinnego, często związanym z większymi wydatkami mieszkaniowymi, opiekuńczymi i organizacyjnymi. Osoby bez dzieci osiągają wynik pośredni, co może wskazywać na

Wykres 10. Poczucie bezpieczeństwa ekonomicznego Polaków wg stanu cywilnego

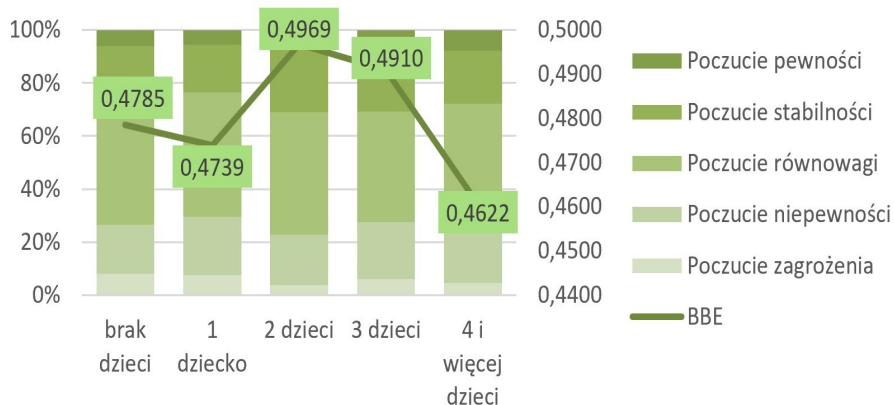
Źródło: badania własne

większą elastyczność finansową, ale nie zawsze przekładającą się na najwyższe poczucie stabilności ekonomicznej. Wyniki sugerują, że dla bezpieczeństwa ekonomicznego znaczenie ma nie tylko sama liczba dzieci, lecz także etap życia rodziny, poziom dochodów oraz możliwość dzielenia kosztów i obowiązków w gospodarstwie domowym.

Poczucie bezpieczeństwa ekonomicznego Polaków wg długości okresu zabezpieczenia finansowego

Dane zaprezentowane na wykresie 12. wyraźnie wskazują, że długość okresu zabezpieczenia finansowego silnie wiąże się z poczuciem bezpieczeństwa ekonomicznego. Najniższy poziom BBE występuje wśród osób, które deklarują posiadanie środków wystarczających na mniej niż tydzień. Oznacza to dużą wrażliwość tej grupy na nagłe wydatki, utratę dochodu lub inne nieprzewidziane zdarzenia. Wraz z wydłużaniem się okresu zabezpieczenia finansowego poczucie bezpieczeństwa rośnie. Szczególnie wyraźnie widać to wśród osób posiadających oszczędności pozwalające funkcjonować przez kilka miesięcy lub dłużej. Wyniki wskazują, że poduszka finansowa jest jednym z najważniejszych czynników wzmacniających stabilność ekonomiczną, ponieważ daje większą kontrolę nad przyszłością i zmniejsza obawy związane z niepewnością dochodów.

Wykres 11. Poczucie bezpieczeństwa ekonomicznego Polaków wg liczby posiadanych dzieci

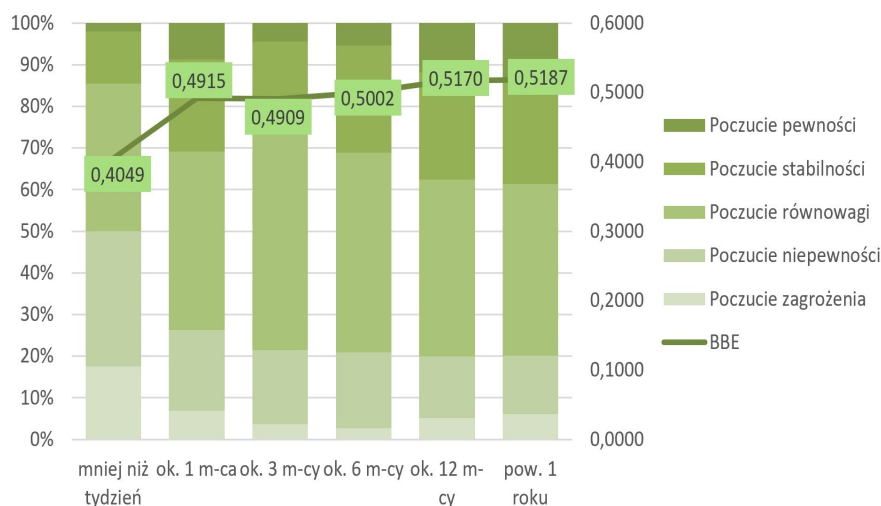

Źródło: badania własne

Poczucie bezpieczeństwa ekonomicznego Polaków wg województw

Na wykresie 13. zobrazowano regionalne zróżnicowanie poczucia bezpieczeństwa ekonomicznego. Najwyższe wartości BBE odnotowano w województwach kujawsko-pomorskim i świętokrzyskim, a relatywnie wysokie wyniki widoczne są także w kilku województwach centralnych i zachodnich. Może to sugerować, że subiektywne poczucie bezpieczeństwa ekonomicznego nie jest prostym odzwierciedleniem poziomu rozwoju gospodarczego regionu, lecz zależy również od lokalnych kosztów życia, stabilności zatrudnienia, struktury gospodarstw domowych oraz indywidualnej oceny własnej sytuacji finansowej.

Wykres 12. Poczucie bezpieczeństwa ekonomicznego Polaków wg długości okresu zabezpieczenia finansowego

Źródło: badania własne

Najniższe wartości BBE występują w województwach pomorskim i lubelskim. W tych regionach niższe poczucie bezpieczeństwa może wiązać się z mniej korzystną sytuacją na rynku pracy, niższą dostępnością stabilnych miejsc zatrudnienia, większą niepewnością dochodów lub słabszymi możliwościami budowania oszczędności. Nie oznacza to jednak, że wynik można tłumaczyć wyłącznie poziomem dochodów. Bezpieczeństwo ekonomiczne ma charakter subiektywny i obejmuje także poczucie przewidywalności, kontroli nad budżetem oraz odporności na nagłe pogorszenie sytuacji finan-

sowej.

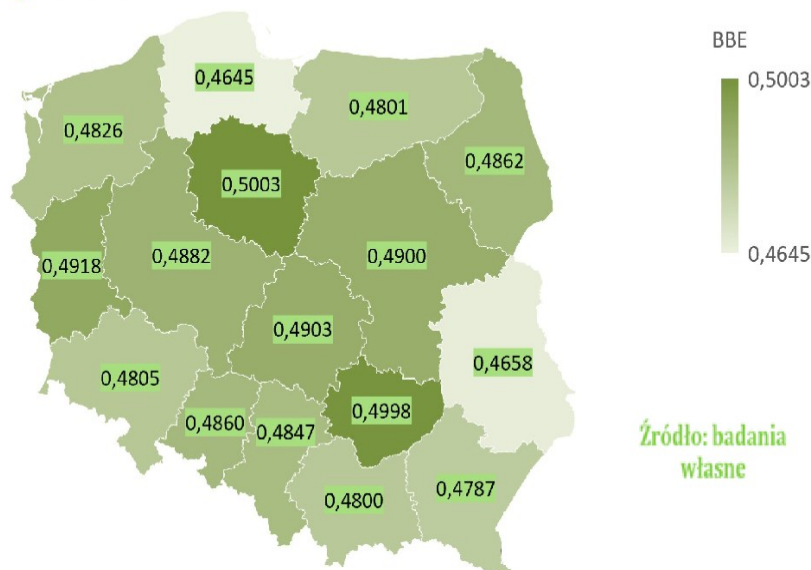
Warto zwrócić uwagę, że mapa nie pokazuje prostego podziału na Polskę wschodnią i zachodnią. Regiony o wyższych i niższych wartościach BBE są rozmieszczone w różnych częściach kraju, co wskazuje na bardziej złożony charakter analizowanego zjawiska. Wyniki mogą być powiązane nie tylko z sytuacją makroekonomiczną województw, ale również z lokalnymi warunkami życia, kosztami mieszkaniowymi, dostępnością usług publicznych, skalą wsparcia rodzinnego oraz strukturą zatrudnienia. Oznacza to, że poczucie bezpieczeństwa ekonomicznego należy interpretować szerzej niż tylko przez pryzmat przeciętnych wynagrodzeń czy poziomu rozwoju regionalnego.

Poczucie bezpieczeństwa ekonomicznego Polaków wg deklaratywnej oceny istotności najmu mieszkania

Dane na wykresie 14. wskazują, że osoby uznające najem mieszkania za istotny element swojej sytuacji życiowej charakteryzują się najwyższym poziomem poczucia bezpieczeństwa ekonomicznego. Może to oznaczać, że traktowanie najmu jako ważnej i świadomie wybranej formy zaspokajania potrzeb mieszkaniowych wiąże się z większym poczuciem kontroli nad własną sytuacją życiową i finansową.

Niższe wartości BBE widoczne są wśród osób,

Wykres 13. Poczucie bezpieczeństwa ekonomicznego Polaków wg województw

które oceniają najem jako neutralny lub nieistotny. Szczególnie niski wynik w grupie uznającej najem za nieistotny może wynikać z preferowania innych form zamieszkania, zwłaszcza własności, lub z mniejszego poczucia trwałości i bezpieczeństwa związanego z najmem. Wyniki sugerują, że znaczenie przypisywane formie mieszkaniowej może wpływać na ogólną ocenę stabilności ekonomicznej gospodarstwa domowego.

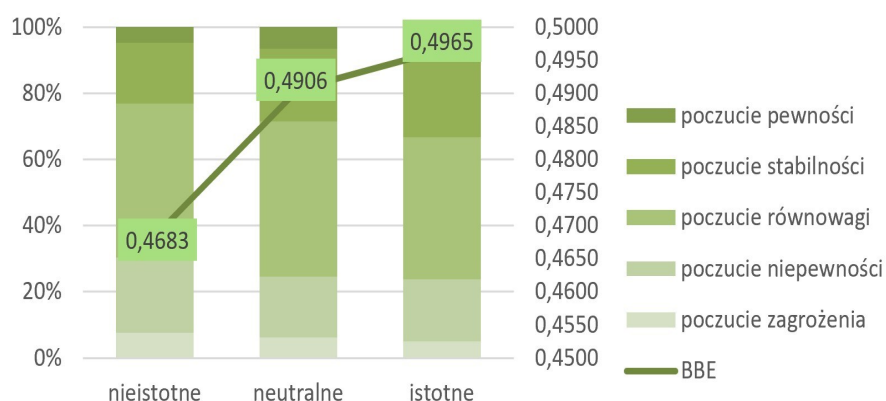
Poczucie bezpieczeństwa ekonomicznego Polaków wg deklaratywnej oceny istotności własności mieszkania

Na wykresie 15. pokaz, że ocena znaczenia własności mieszkania wiąże się z poczuciem bezpieczeństwa ekonomicznego. Osoby, które uznają

własność mieszkania za istotną lub neutralną, osiągają wyższy poziom BBE niż osoby, dla których własność jest nieistotna. Może to wynikać z tego, że własność mieszkaniowa bywa postrzegana jako forma stabilizacji życiowej, zabezpieczenia majątkowego oraz większej kontroli nad sytuacją mieszkaniową.

Najniższe poczucie bezpieczeństwa ekonomicznego występuje w grupie osób, które nie przypisują własności mieszkania istotnej roli. Może to oznaczać większą akceptację elastycznych form zamieszkania, ale może też wiązać się z mniejszym poczuciem trwa-

Wykres 14. Poczucie bezpieczeństwa ekonomicznego Polaków wg deklaratywnej oceny istotności najmu mieszkania

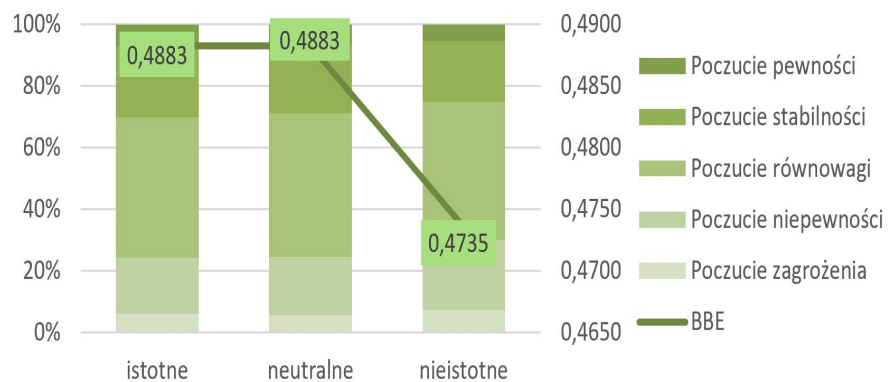
Źródła: badania własne

łości i przewidywalności sytuacji mieszkaniowej. Wyniki wskazują, że własność mieszkania pozostaje ważnym elementem subiektywnej stabilności ekonomicznej, choć sama deklarowana istotność własności nie wyjaśnia w pełni poziomu BBE.

Poczucie bezpieczeństwa ekonomicznego Polaków wg aktualnej formy zamieszkania

Na wykresie 16. pokazano, że aktualna forma zamieszkania wyraźnie różnicuje poczucie bezpieczeństwa ekonomicznego. Najwyższe wartości BBE widoczne są wśród osób najmujących pokój oraz posiadających własne mieszkanie. W przypadku własnego mieszkania może to wynikać z większego poczucia trwałości i kontroli nad sytuacją mieszkaniową. Z kolei wysoki wynik wśród osób najmujących pokój może być związany z tym, że często są to osoby młodsze, na wcześniejszym etapie życia, korzystające ze wsparcia rodziny lub ponoszące relatywnie niższe koszty niż osoby samodzielnie wynajmujące całe mieszkanie. Relatywnie wysoki poziom BBE odnotowano również wśród osób mieszkających u rodziców. Taka forma zamieszkania może zmniejszać presję finansową, ponieważ pozwala ograniczyć koszty utrzymania i korzystać z rodzinnego wsparcia. Niższe poczucie bezpieczeństwa występuje natomiast wśród osób najmujących mieszkanie, co może wiązać się z większą samo-

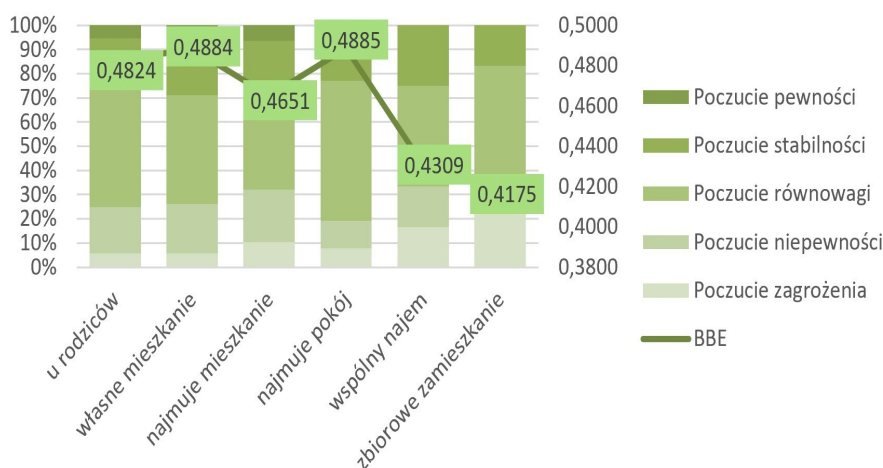
Wykres 15. Poczucie bezpieczeństwa ekonomicznego Polaków wg deklaratywnej oceny istotności własności mieszkania

Źródło: badania własne

dzielnością finansową, regularnymi kosztami najmu oraz niepewnością dotyczącą wzrostu czynszu lub trwałości umowy. Najniższe wartości BBE widoczne są wśród osób mieszkających we wspólnym najmie oraz w zbiorowych formach zamieszkania. Może to wskazywać na większą niestabilność mieszkaniową, ograniczoną kontrolę nad warunkami życia i większą podatność na zmiany sytuacji finansowej. Wyniki sugerują, że bezpieczeństwo mieszkaniowe jest ważnym składnikiem ogólnego poczucia bezpieczeństwa ekonomicznego.

Wykres 16. Poczucie bezpieczeństwa ekonomicznego Polaków wg aktualnej formy zamieszkania

Źródło: badania własne

Zmiany poczucia bezpieczeństwa ekonomicznego— wyniki szczegółowe

Zmiany poczucia bezpieczeństwa ekonomicznego Polaków ogółem

Na wykresie 17. pokazano zmiany ogólnego poziomu poczucia bezpieczeństwa ekonomicznego Polaków w latach 2023-2026. W 2023 roku wskaźnik BBE wyniósł 0,479, a w 2024 roku wzrósł nieznacznie do 0,481. W kolejnych latach widoczna jest dalsza poprawa, przy czym najwyższą wartość odnotowano w 2025 roku, kiedy BBE osiągnął poziom 0,489. W 2026 roku wskaźnik BBE wyniósł 0,487, czyli był nieco niższy niż w roku poprzednim, ale nadal wyższy niż w latach 2023 i 2024. Oznacza to, że po wyraźniejszym wzroście w 2025 roku nastąpiła lekka korekta, a nie gwałtowne pogorszenie sytuacji. Ogólny poziom poczucia bezpieczeństwa ekonomicznego Polaków pozostaje więc relatywnie stabilny i utrzymuje się blisko najwyższych wartości z analizowanego okresu. Wyniki wskazują, że w perspektywie czteroletniej poczucie bezpieczeństwa ekonomicznego poprawiło się względem początku badanego

Wykres 17. Zmiany poczucia bezpieczeństwa ekonomicznego Polaków, ogółem

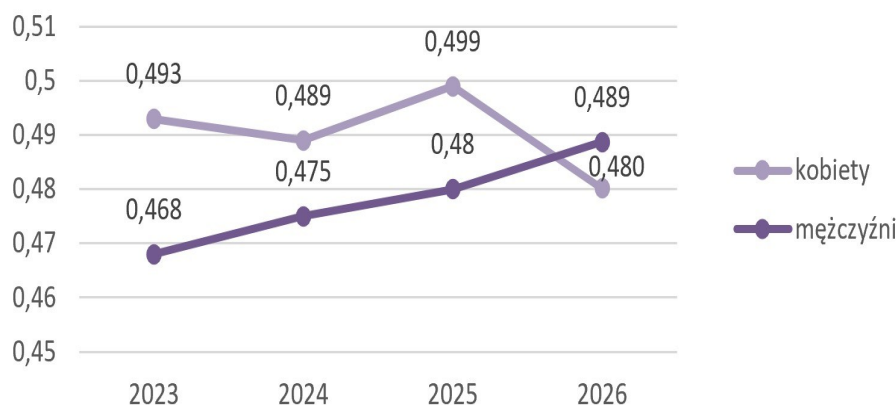
Źródło: badania własne

okresu. Jednocześnie niewielki spadek w 2026 roku może sugerować ostrożniejszą ocenę własnej sytuacji finansowej przez gospodarstwa domowe lub utrzymywanie się części czynników niepewności ekonomicznej.

Zmiany poczucia bezpieczeństwa ekonomicznego Polaków wg płci

Na wykresie 18. pokazano zmiany poczucia bezpieczeństwa ekonomicznego kobiet i mężczyzn w latach 2023-2026. W latach 2023-2025 kobiety osiągały wyższe wartości BBE niż mężczyźni, co wskazywało na nieco większe poczucie stabilności ekonomicznej w tej grupie. W 2026 roku nastąpiła zmiana tej tendencji. Wskaźnik BBE kobiet obniżył się, natomiast wśród mężczyzn wzrósł, przez co to mężczyźni osiągnęli wyższy poziom poczucia bezpieczeństwa ekonomicznego. Wyniki sugerują więc stopniową poprawę ocen wśród mężczyzn oraz większą zmienność poczucia bezpieczeństwa ekonomicznego wśród kobiet.

Wykres 18. Zmiany poczucie bezpieczeństwa ekonomicznego Polaków wg płci

Źródło: badania własne

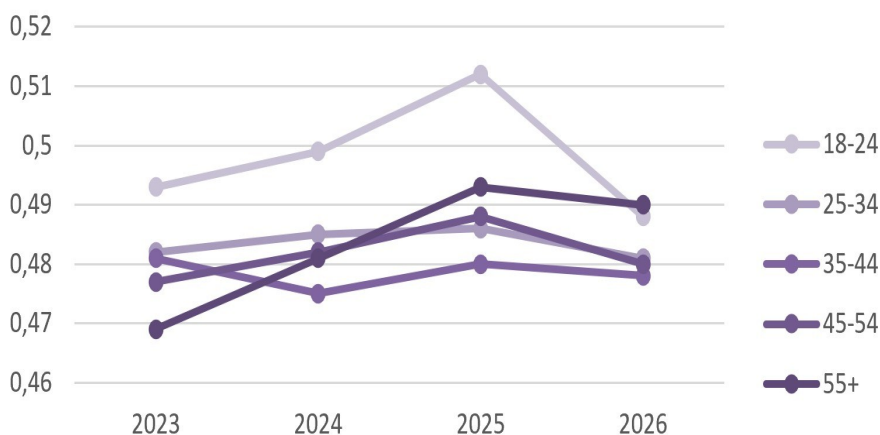
Zmiany poczucia bezpieczeństwa ekonomicznego Polaków wg grup wieku

Na wykresie 19. pokazano że w latach 2023-2026 poczucie bezpieczeństwa ekonomicznego zmieniało się różnie w zależności od wieku respondentów. W pierwszych latach najwyższe wartości BBE osiągały osoby najmłodsze, jednak w 2026 roku ich wynik wyraźnie się obniżył i zbliżył do pozostałych grup.

Wśród osób w wieku średnim widoczna jest większa stabilność wyników, choć bez jednoznacznej tendencji wzrostowej. Najbardziej korzystnie w 2026 roku wypada grupa najstarsza, co może wiązać się z większą przewidywalnością dochodów, mniejszą zmiennością sytuacji zawodowej oraz bardziej ustabilizowaną sytuacją życiową.

Wyniki wskazują, że wiek nadal różnicuje poczucie bezpieczeństwa ekonomicznego, ale zależność ta nie ma prostego, liniowego charakteru. W 2026 roku różnice między grupami wieku są mniejsze niż wcześniej, co może sugerować

Wykres 19. Zmiany poczucia bezpieczeństwa ekonomicznego Polaków wg grup wieku

Źródło: badania własne

stopniowe wyrównywanie ocen własnej sytuacji ekonomicznej.

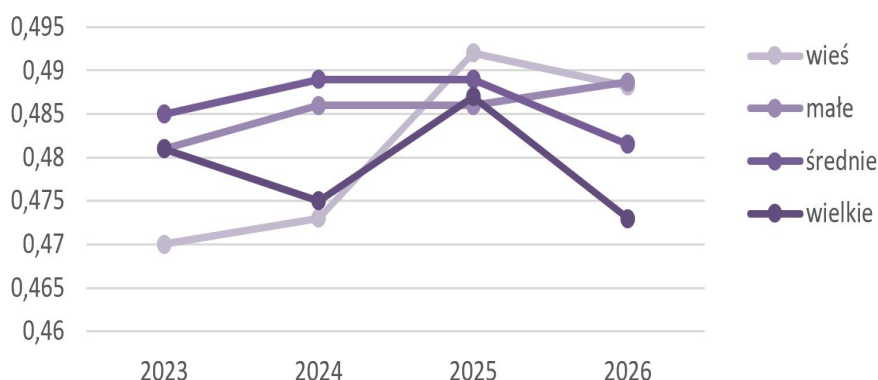
Zmiany poczucia bezpieczeństwa ekonomicznego Polaków wg wielkości miejscowości zamieszkania

W latach 2023-2026 poczucie bezpieczeństwa ekonomicznego różniło się w zależności od wielkości miejscowości zamieszkania. W 2025 roku

w większości grup widoczna była poprawa, szczególnie wśród mieszkańców wsi oraz większych ośrodków miejskich.

W 2026 roku najwyższe wartości BBE utrzymują się wśród mieszkańców wsi i małych miast, natomiast niższe wyniki widoczne są w średnich i wielkich miastach. Może to wskazywać, że większe ośrodki, mimo lepszej dostępności pracy i usług, silniej odczuwają presję kosztów życia i wydatków mieszkaniowych.

Wykres 20. Zmiany poczucia bezpieczeństwa ekonomicznego Polaków wg wielkości miejscowości pochodzenia

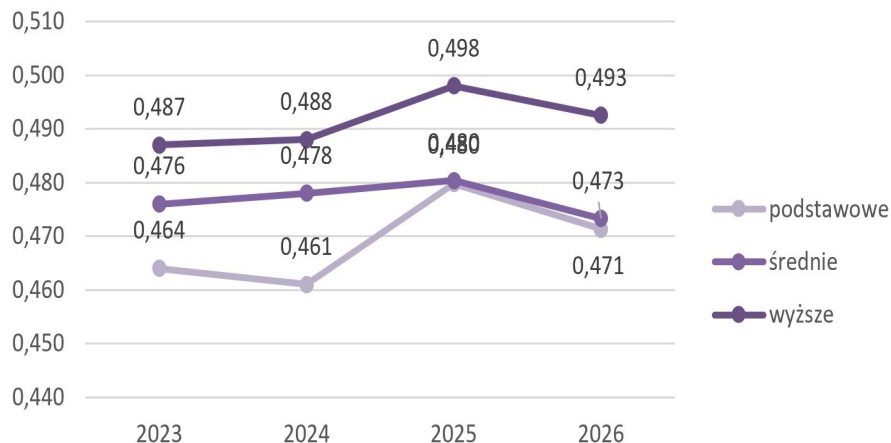
Źródło: badania własne

Zmiany poczucia bezpieczeństwa ekonomicznego Polaków wg wykształcenia

Poziom wykształcenia pozostaje czynnikiem różnicującym poczucie bezpieczeństwa ekonomicznego w latach 2023-2026. Osoby z wyższym wykształceniem przez cały analizowany okres osiągają najwyższe wartości BBE, co może wiązać się z lepszą pozycją na rynku pracy, większą stabilnością zatrudnienia i wyższym poczuciem kontroli nad sytuacją finansową.

W 2025 roku widoczna była poprawa we wszystkich grupach, jednak w 2026 roku nastąpiło lekkie obniżenie wyników. Najniższy poziom BBE utrzymuje się wśród osób z wykształceniem podstawowym, natomiast osoby ze średnim wykształceniem osiągają wartości pośrednie. Wyniki potwierdzają, że wykształcenie nadal wzmacnia subiektywne poczucie stabilności ekonomicznej. Jednocześnie dane pokazują, że różnice między osobami z wykształceniem podstawowym i średnim w 2026 roku są niewielkie. Może to oznaczać, że sam poziom wykształcenia nie działa automatycznie, ale łączy się z innymi czynnikami, takimi jak rodzaj pracy, wysokość dochodów czy stabilność zatrudnienia. Najbardziej wyraźna przewaga nadal dotyczy osób z wyższym wykształceniem.

Wykres 21. Zmiany poczucia bezpieczeństwa ekonomicznego Polaków wg wykształcenia

Źródło: badania własne

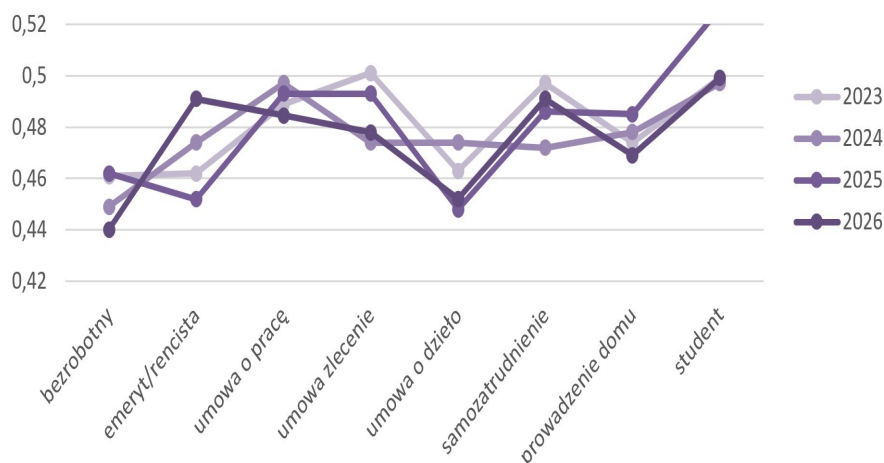
Zmiany poczucia bezpieczeństwa ekonomicznego Polaków wg statusu zawodowego

Status zawodowy wyraźnie różnicuje poczucie bezpieczeństwa ekonomicznego w latach 2023-2026. Najwyższe wartości BBE w ostatnim roku widoczne są wśród uczniów i studentów oraz emerytów i rencistów, co może wynikać z mniejszej presji związanej z utrzymaniem gospodarstwa domowego albo z większej przewidywalności dochodów.

Relatywnie wysokie wyniki utrzymują się także wśród osób pracujących na umowę o pracę oraz samozatrudnionych. Niższe poczucie bezpieczeństwa ekonomicznego widoczne jest natomiast wśród bezrobotnych oraz osób pracujących na podstawie umowy o dzieło, co może wiązać się z większą niepewnością dochodów i słabszą stabilnością zatrudnienia.

Wyniki pokazują, że sama aktywność zawodowa nie zawsze oznacza wyższe poczucie bezpieczeństwa. Duże znaczenie ma forma zatrudnienia, regularność dochodów oraz poziom odpowiedzialności finansowej za gospodarstwo domowe.

Wykres 22. Zmiany poczucia bezpieczeństwa ekonomicznego Polaków wg statusu zawodowego

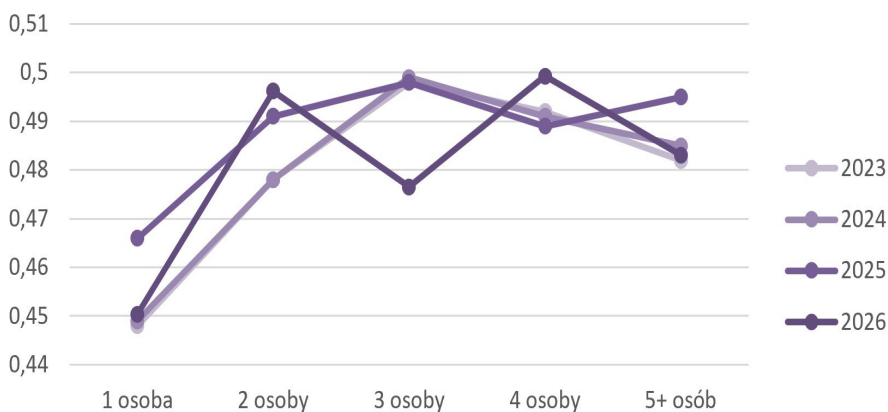
Źródło: badania własne

Zmiany poczucia bezpieczeństwa ekonomicznego Polaków wg liczby osób w gospodarstwie domowym

Liczba osób w gospodarstwie domowym nadal różnicuje poczucie bezpieczeństwa ekonomicznego. Najniższe wartości BBE utrzymują się w gospodarstwach jednoosobowych, co może wynikać z konieczności samodzielnego ponoszenia wszystkich kosztów utrzymania i większej wrażliwości na wzrost wydatków.

Wyższe poczucie bezpieczeństwa widoczne jest w gospodarstwach kilkuosobowych, szczególnie wśród gospodarstw dwu-, cztero- i pięcioosobowych. W 2026 roku najlepiej wypadają gospodarstwa czteroosobowe, a relatywnie wysoki wynik osiągają także gospodarstwa dwuosobowe i pięcioosobowe lub większe. Może to wskazywać, że wspólny budżet, możliwość dzielenia kosztów oraz obecność kilku osób w gospodarstwie wzmacniają poczucie stabilności. Jednocześnie w 2026 roku słabszy wynik widoczny jest w gospodarstwach trzyosobowych, które wcześniej osiągały jedno z najwyższych

Wykres 23. Zmiany poczucia bezpieczeństwa ekonomicznego Polaków wg liczby osób w gospodarstwie domowym

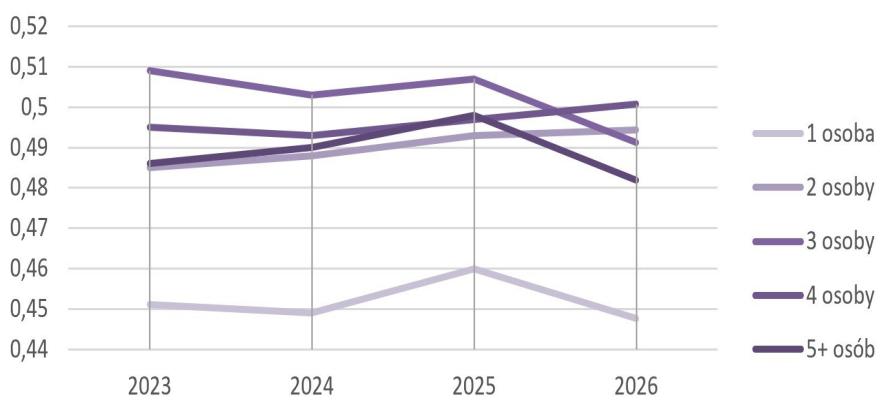

Źródło: badania własne

wartości. Może to oznaczać większą wrażliwość tej grupy na bieżące koszty utrzymania, zobowiązania rodzinne lub strukturę dochodów. Wyniki pokazują, że większa liczba osób w gospodarstwie nie zawsze automatycznie podnosi poczucie bezpieczeństwa ekonomicznego.

Zmiany poczucia bezpieczeństwa ekonomicznego Polaków wg liczby osób w gospodarstwie domowym z własnym dochodem

Wykres 24. Zmiany poczucia bezpieczeństwa ekonomicznego Polaków wg liczby osób w gospodarstwie domowym z własnym dochodem

Źródło: badanie własne

Liczba osób posiadających własny dochód wyraźnie wpływa na poczucie bezpieczeństwa ekonomicznego gospodarstw domowych. Najniższe wartości BBE utrzymują się w gospodarstwach, w których dochód uzyskuje tylko jedna osoba. Taka sytuacja zwiększa zależność od jednego źródła utrzymania i może wzmacniać obawy związane z utratą pracy, chorobą lub nagłym wzrostem kosztów życia. W gospodarstwach, w których dochód uzyskuje kilka osób, poczucie bezpieczeństwa jest wyższe i bardziej stabilne. W 2026 roku najwyższy poziom BBE widoczny jest w gospodarstwach z czterema oso-

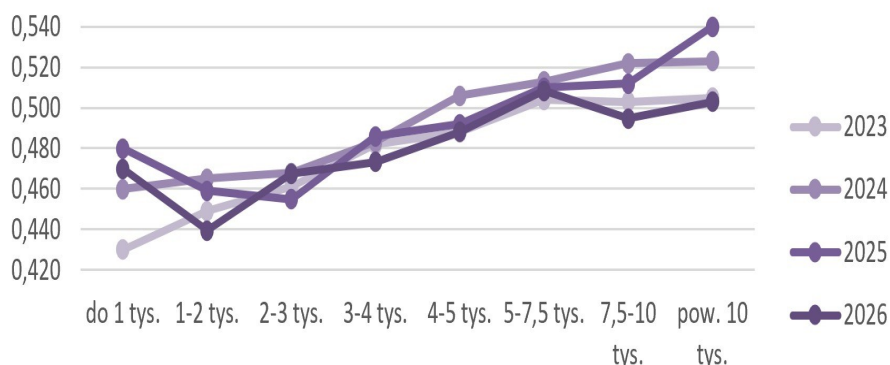
bami posiadającymi własny dochód, natomiast wysokie wartości utrzymują się także przy dwóch i trzech osobach z dochodem. Może to wynikać z większej odporności budżetu domowego, możliwości dzielenia wydatków oraz mniejszej zależności od jednego źródła przychodu.

W 2026 roku niższy wynik odnotowano w gospodarstwach z pięcioma lub większą liczbą osób z własnym dochodem. Może to oznaczać, że sama liczba osób zarabiających nie zawsze przekłada się na większe bezpieczeństwo, jeśli równocześnie rosną potrzeby, koszty utrzymania lub liczba osób zależnych od wspólnego budżetu.

Zmiany poczucia bezpieczeństwa ekonomicznego Polaków wg przeciętnego dochodu na 1 osobę w gospodarstwie domowym

Przeciętny dochód na osobę pozostaje jednym z najważniejszych czynników różnicujących poczucie bezpieczeństwa ekonomicznego. W latach 2023-2026 widoczna jest ogólna zależność: wraz ze wzrostem dochodu rośnie również poziom BBE. Najniższe wartości występują w grupach o niższych dochodach, szczególnie w przedziale 1-2 tys. zł, co może wskazywać na większą podatność tych gospodarstw na wzrost kosztów życia i trudności w budowaniu oszczędności.

Wykres 25. Zmiany poczucia bezpieczeństwa ekonomicznego Polaków wg przeciętnego dochodu na 1 osobę w gospodarstwie domowym

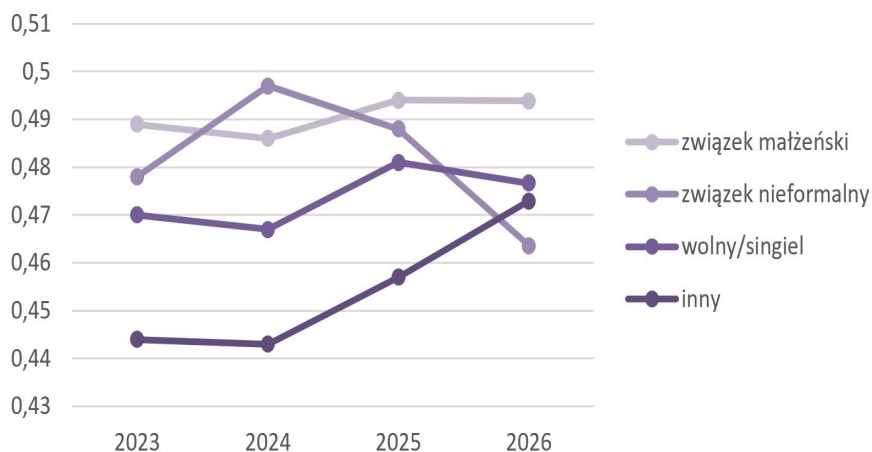

Źródło: badania własne

W 2026 roku najwyższe poczucie bezpieczeństwa ekonomicznego widoczne jest w grupie o dochodach 5 - 7,5 tys. zł na osobę. Wysokie wyniki utrzymują się również w przedziałach od 7,5 do 10 tys. zł oraz powyżej 10 tys. zł. Może to wynikać z większej odporności finansowej, łatwiejszego pokrywania bieżących wydatków oraz większego poczucia kontroli nad budżetem domowym.

Jednocześnie dane pokazują, że zależność między dochodem a BBE nie jest całkowicie liniowa. W niektórych niższych i średnich przedziałach występują wahania, co może oznaczać, że na poczucie bezpieczeństwa wpływa nie tylko wysokość dochodu, ale także koszty utrzymania, zobowiązania mieszkaniowe, liczba osób na utrzymaniu i możliwość tworzenia rezerw finansowych.

Wykres 26. Zmiany poczucia bezpieczeństwa ekonomicznego Polaków wg stanu cywilnego

Źródło: badania własne

Zmiany poczucia bezpieczeństwa ekonomicznego Polaków wg stanu cywilnego

Stan cywilny nadal różnicuje poczucie bezpieczeństwa ekonomicznego Polaków. Najwyższe i najbardziej stabilne wartości BBE utrzymują się wśród osób pozostających w związku małżeńskim. Może to wynikać z możliwości dzielenia kosztów życia, wspólnego planowania budżetu oraz większego wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.

W 2026 roku widoczne jest pogorszenie wyniku wśród osób pozostających w związkach nieformalnych, które we wcześniejszych latach osiągały relatywnie wysokie wartości. Jednocześnie poprawa widoczna jest w kategorii „inny”, gdzie poczucie bezpieczeństwa ekonomicznego systematycznie rosło w całym analizowanym okresie.

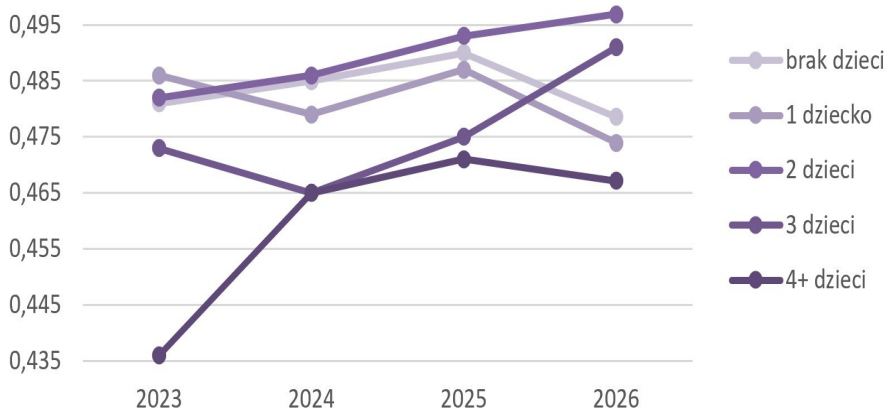
Osoby wolne utrzymują wynik pośredni, bez gwałtownych zmian w ostatnim roku. Dane wskazują, że stabilność relacyjna i możliwość współdzielenia odpowiedzialności finansowej mogą wzmacniać subiektywne poczucie bezpieczeństwa ekonomicznego, choć zmiany w poszczególnych grupach nie przebiegają jednakowo.

Zmiany poczucia bezpieczeństwa ekonomicznego Polaków wg liczby posiadanych dzieci

Liczba posiadanych dzieci nadal różnicuje poczucie bezpieczeństwa ekonomicznego, choć zależność ta nie jest jednoznaczna. W 2026 roku najwyższe wartości BBE widoczne są wśród osób posiadających dwoje oraz troje dzieci. Może to wiązać się z większą stabilizacją rodzinną, bardziej uporządkowanym budżetem domowym oraz możliwością lepszego planowania wydatków.

Osoby bez dzieci oraz posiadające jedno dziecko

Wykres 27. Zmiany poczucia bezpieczeństwa ekonomicznego Polaków wg liczby posiadanych dzieci

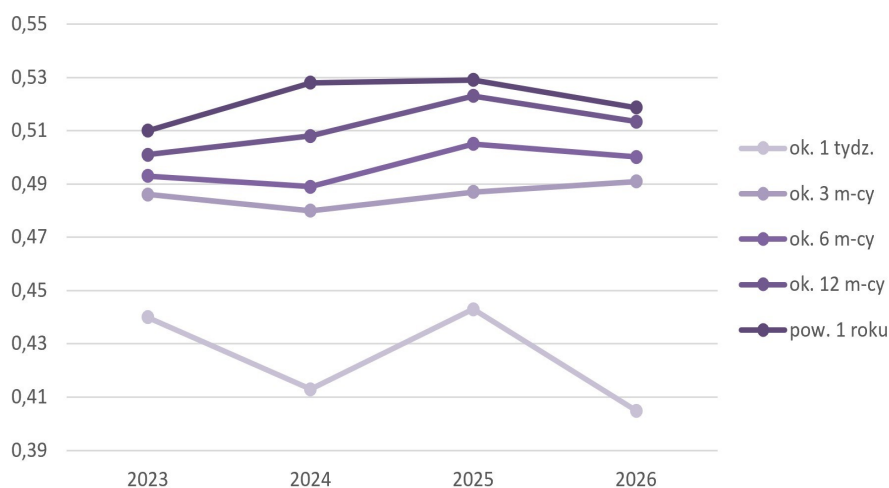

Źródło: badania własne

odnotowały w 2026 roku spadek względem roku poprzedniego. Może to wskazywać na większą wrażliwość tych grup na koszty życia, zobowiązania mieszkaniowe lub zmiany sytuacji zawodowej. Z kolei wśród osób posiadających troje dzieci widoczna jest wyraźna poprawa w ostatnich latach.

Najniższe wartości BBE utrzymują się wśród osób posiadających czworo lub więcej dzieci. W tej grupie większa liczba osób na utrzymaniu może silniej obciążać budżet gospodarstwa domowego, mimo ewentualnego wsparcia rodzinnego lub świadczeń. Wyniki pokazują, że liczba dzieci wpływa na poczucie bezpieczeństwa ekonomicznego, ale jej znaczenie zależy również od dochodów, kosztów utrzymania i struktury gospodarstwa domowego.

Wykres 28. Zmiany poczucia bezpieczeństwa ekonomicznego Polaków wg długości okresu zabezpieczenia finansowego

Źródło: badania własne

Zmiany poczucia bezpieczeństwa ekonomicznego Polaków wg długości okresu zabezpieczenia finansowego

Długość okresu zabezpieczenia finansowego pozostaje jednym z najsilniej różnicujących czynników poczucia bezpieczeństwa ekonomicznego. Osoby posiadające środki pozwalające utrzymać się przez kilka miesięcy lub dłużej osiągają wyraźnie wyższe wartości BBE niż osoby z bardzo krótkim zabezpieczeniem.

W 2026 roku najniższy poziom poczucia bezpieczeństwa wi-

doczny jest wśród osób, które deklarują zabezpieczenie finansowe na około tydzień. Ta grupa wyraźnie odstaje od pozostałych, co może oznaczać dużą wrażliwość na nagłe wydatki, utratę dochodu lub pogorszenie sytuacji zawodowej.

Najwyższe wartości BBE utrzymują się wśród osób z zabezpieczeniem na około 12 miesięcy oraz powyżej roku, choć w 2026 roku w tych grupach widoczne jest lekkie obniżenie względem roku poprzedniego. Mimo tego ich sytuacja nadal pozostaje najkorzystniejsza. Dane potwierdzają, że im dłuższa poduszka finansowa, tym większe poczucie stabilności i kontroli nad przyszłością.

Zmiany poczucia bezpieczeństwa ekonomicznego Polaków wg województw

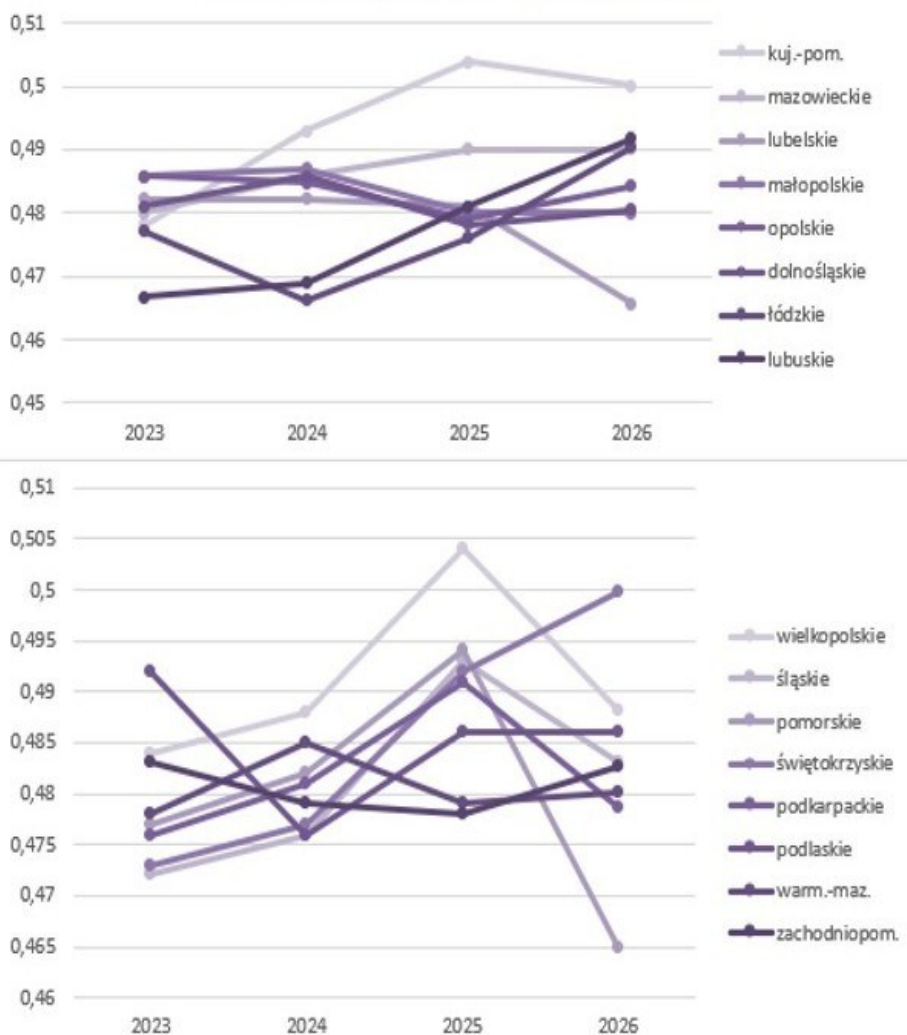
Zróznicowanie regionalne poczucia bezpieczeństwa ekonomicznego pozostaje widoczne także w latach 2023-2026. Wyniki pokazują, że sytuacja w poszczególnych województwach nie zmieniła się jednakowo. Część regionów utrzymuje relatywnie wysokie wartości BBE, podczas gdy inne charakteryzują się większą zmiennością lub spadkiem w ostatnim roku.

W 2026 roku najwyższe wartości widoczne są przede wszystkim **w województwach kujawsko-pomorskim, świętokrzyskim oraz lubuskim**. Może to wskazywać na większe poczucie stabilności dochodów, korzystniejszą ocenę lokalnych warunków życia albo większą odporność gospodarstw domowych na bieżące koszty utrzymania.

Niższe wartości BBE w 2026 roku odnotowano m.in. **w województwach pomorskim, lubelskim, oraz podkarpackim**. W tych regionach słabsze poczucie bezpieczeństwa może wiązać się z lokalną sytuacją na rynku pracy, poziomem wynagrodzeń, strukturą zatrudnienia lub większą niepewnością dotyczącą przyszłej sytuacji finansowej gospodarstw domowych.

Dane pokazują, że nie występuje prosty podział na regiony wschodnie i zachodnie. Przykładowo

Wykres 29. Zmiany poczucia bezpieczeństwa ekonomicznego Polaków wg województw

Źródło: badania własne

podlaskie osiąga jeden z wyższych wyników, podczas gdy **lubelskie** pozostaje wśród regionów o niższym poziomie BBE. Oznacza to, że poczucie bezpieczeństwa ekonomicznego zależy nie tylko od położenia geograficznego, ale także od lokalnych warunków życia, kosztów utrzymania, dostępności pracy i subiektywnej oceny stabilności gospodarstwa domowego. Warto też zauważyć, że w części województw poziom BBE w 2026 roku pozostaje zbliżony do wyników z wcześniejszych lat, co może świadczyć o względnej stabilizacji ocen mieszkańców. Jednocześnie w niektórych regionach widoczne są wyraźniejsze przesunięcia, które mogą wynikać z lokalnych różnic w kosztach życia, sytuacji mieszkaniowej i dostępności stabilnego zatrudnienia.

Skrócony opis metody badawczej

Czwarta edycja badania poczucia bezpieczeństwa ekonomicznego gospodarstw domowych została zrealizowana w maju 2026 roku na próbie 2162 respondentów, w tym 52,50% kobiet i 47,50% mężczyzn. Wykorzystano specjalnie opracowany formularz ankietowy, a samo badanie było wykonane przez Ogólnopolski Panel Badawczy Ariadna metodą CAWI na terenie całej Polski.

Wartość wskaźnika BBE obliczana jest dla każdego respondenta w oparciu o 4 kluczowe pytania, dotyczące różnych aspektów bezpieczeństwa ekonomicznego. Sam wskaźnik stanowi średnią obliczaną na podstawie trzech obszarów, o które wprost pytani byli respondenci. W skali od 0 do 10 odpowiadali oni na pytania o to, jak oceniają:

- poziom cen,
- własne zdolności zakupowe określonych dóbr i usług konsumenckich z punktu widzenia budżetu własnego gospodarstwa domowego,
- częstość występowania sytuacji, w których zmuszeni są do zrezygnowania z określonych zakupów,
- własne preferencje odnośnie przeznaczenia na określoną grupę odłożonych lub zaszczędzonych środków finansowych.

Każde z tych pytań zostało odniesione do 21 grup dóbr i usług konsumenckich stosowanych przez GUS, obejmujących:

- żywność,
- napoje bezalkoholowe,
- napoje alkoholowe,
- wyroby tytoniowe,
- odzież,
- obuwie,
- czynsz i/lub opłaty administracyjne użytkowania mieszkania lub domu,
- nośniki energii (energia elektryczna i ciepła, gaz, opał),
- wyposażenie mieszkania,
- lekarstwa i sprzęt medyczny/rehabilitacyjny,
- usługi lekarskie i ambulatoryjne,

- eksploatacja prywatnych środków transportu;
- paliwo,
- usługi transportowe (np. transport pasażerski drogowy, komunikacja miejska),
- sprzęt i usługi telekomunikacyjne,
- usługi związane z rekreacją i kulturą;
- czasopisma, gazety, książki,
- Edukacja,
- usługi restauracyjne i hotelarskie,
- artykuły higieny osobistej, kosmetyki,
- inwestycje finansowe.

Dla każdego pytania wyniki zostały znormalizowane przy zastosowaniu metody min-max w taki sposób, żeby wynik znajdował się w przedziale między 0 a 1, gdzie wyższa wartość oznacza wyższe bezpieczeństwo ekonomiczne. W efekcie powstały trzy wskaźniki składowe, mierzące:

- subiektywne zdolności zakupowe w rozumieniu siły nabywczej gospodarstw domowych;
- subiektywny deficyt budżetu gospodarstw domowych rozumiany jako konieczna, wymuszona różnymi sytuacjami rezygnacja z konsumpcji dóbr i usług;
- subiektywna nadwyżka budżetu gospodarstw domowych rozumiana jako możliwości dodatkowej konsumpcji dóbr i usług.

Średnia arytmetyczna tych trzech subwskaźników daje wartości BBE gospodarstw domowych obliczane oddzielnie dla każdego respondenta. Następnie, w zależności od obliczonej wartości, sytuacja finansowa od strony bezpieczeństwa ekonomicznego danego gospodarstwa domowego określana jest jako:

- zagrożenie (BBE między 0 a 0,2),
- niepewność (krytyczna (BBE między 0,2 a 0,4),
- równowaga (BBE między 0,4 a 0,6),
- stabilność (BBE między 0,6 a 0,8)
- pewność (BBE między 0,8 a 1,0).

Wartości wskaźnika BBE, w celu scharakteryzo-

wania szerszych zjawisk, była uśredniana według grup, dla których prezentujemy wyniki. Grupy te to między innymi płeć, grupa wiekowa, województwo, wykształcenie czy wielkość miejscowości zamieszkania. Szczegółowy sposób obliczania poszczególnych wartości został zaprezentowany na końcu pierwszego raportu z badania BBE z roku 2023.

**UNIwersYTET
ŁÓDZKI**

Ogólne wnioski

Badania gospodarstw domowych z uwagi na ich subiektywne oceny zjawisk dotyczących codziennego funkcjonowania na tle otoczenia gospodarczego są cennym uzupełnieniem badań cen, wydatków czy dochodów tych jednostek. Dają bowiem nieuchwytną w innych badaniach perspektywę indywidualnych ocen, które odbywają się na tle indywidualnych oczekiwań co do jakości życia, poczucia zadowolenia i postrzegania statusu własnego gospodarstwa domowego. Poczucie bezpieczeństwa, podobnie jak szczęścia czy zagrożenia jest efektem indywidualnej percepcji konkretnej osoby. Stąd nasze podejście do tematu i podkreślenie subiektywnej oceny. Uzyskane wyniki pokazują, że poziom bezpieczeństwa ekonomicznego nie musi być wyłącznie wypadkową wysokich dochodów, a problem jest złożony. Wnioski z tegorocznej edycji badania wskazują na kilka wartych uwagi założeń:

- Średni poziom poczucia bezpieczeństwa ekonomicznego wśród Polaków znajduje się na umiarkowanym poziomie (wartość wskaźnika BBE=0,487). Przy czym największa liczba osób zgłasza poczucie stabilności lub równowagi, a mniej wskazuje na skrajne stany skrajne, tj. pewność lub zagrożenie. Może to oznaczać, że Polacy zauważają względną stabilność swojej sytuacji finansowej, jednocześnie obawiają się o swoją przyszłość.
- Mężczyźni częściej niż kobiety wskazują na pozytywny poziom subiektywnego odczucia bezpieczeństwa ekonomicznego, co

może być spowodowane stabilną i bardziej opłacalną pracą, a tym samym większym komfortem finansowym.

- Wraz z wiekiem subiektywne odczuwanie bezpieczeństwa ekonomicznego poprawia się, najwyższy poziom osiąga w grupie najstarszych respondentów, co może wiązać się z pewnym choć nie zawsze najwyższym zabezpieczeniem emerytalnym. Natomiast, najniższy poziom odnotowano wśród badanych w wieku 35-44 lata, o wysokich oczekiwaniach co do warunków życia.
- Wielkość miejsca zamieszkania ma wpływ na percepcję bezpieczeństwa ekonomicznego. Mieszkańcy wsi oraz małych miast wyrażają najwyższe poczucie stabilizacji, co może wynikać zarówno z poziomu oczekiwań co do jakości życia, ale również z wysokiego stopnia samowystarczalności w codziennym funkcjonowaniu. Z drugiej strony najniższe poczucie bezpieczeństwa występuje w wielkich miastach.
- Osoby posiadające wyższe wykształcenie doświadczają największej stabilności finansowej, co jest widoczne w najwyższym poziomie wskaźnika BBE.
- Status zawodowy także jest czynnikiem różnicującym poczucie bezpieczeństwa ekonomicznego polskich gospodarstw domowych. Najwyższy jest w grupie studentów, a najniższy wśród osób zatrudnionych na umowy o dzieło, innych oraz bezrobotnych. Zatem z jednej strony zabezpieczenie finansowe rodziców lub stypendia i dodat-

kowy zarobek, z drugiej niepewność i niestabilność w czasie pozyskiwania umów o dzieło determinują poczucie bezpieczeństwa ekonomicznego.

- Równie ciekawy wniosek wynika z oceny bezpieczeństwa wg liczby osób w gospodarstwie domowym. Osoby mieszkające samotnie deklarują najniższy poziom bezpieczeństwa ekonomicznego, znacznie poniżej przeciętnej. Wynika to z faktu, iż wysokie koszty bieżącego utrzymania (w tym mieszkaniowe) nie rozkładają się na kilka osób. Fakt ten potwierdza również zależność znacznej poprawy poczucia bezpieczeństwa ekonomicznego w miarę zwiększania się liczby osób osiągających dochód w gospodarstwie domowym.
- Poczucie bezpieczeństwa nieprzerwanie wzrasta w miarę zwiększania się poziomu dochodów. Najniższy poziom dotyczy osób w grupie zarabiającej 1-2 tys. zł na osobę. Najwyższy poziom wskaźnika ($BBE=0,5083$) dotyczy gospodarstw z dochodami pomiędzy 5-7,5 tys. zł. Wyższe dochody zwiększają realne szanse na poprawę warunków życiowych, wzmacniają poczucie kontroli i niezależności finansowej, ale jednocześnie wyzwalają większe subiektywne potrzeby.
- Status cywilny wpływa na subiektywne poczucie bezpieczeństwa ekonomicznego. Najwyższy poziom stabilności odczuwają osoby pozostające w związku małżeńskim oraz osoby stanu wolnego. W pierwszej grupie respondentów może to wynikać ze współodpowiedzialności za funkcjonowanie gospodarstwa domowego, w drugiej z poczucia bycia zdany tylko na siebie i dążenia do zapewnienia tej stabilności jako priorytetu.
- Zwiększająca się liczba dzieci w gospodarstwie domowym, zwłaszcza powyżej czterech silnie wpływa na obniżanie się wskaźnika bezpieczeństwa ekonomicznego tych gospodarstw domowych. Wiąże się to z większym poczuciem zagrożenia ekonomicznego wśród większych rodzin.
- Oszczędności i rezerwy finansowe są silną determinantą bezpieczeństwa ekonomicznego gospodarstw domowych. Niski poziom wskaźnika zanotowano w grupie respondentów deklarujących środki na mniej niż tydzień. Wyrażna poprawa w postrzeganiu bezpieczeństwa następuje po prze-

kroczeniu granicy jednego miesiąca.

- Poziom poczucia bezpieczeństwa ekonomicznego jest zróżnicowany przestrzennie i wbrew oczekiwaniom nieskorelowany silnie z poziomem dochodów (wg województw). Najwyższy występuje w województwach kujawsko-pomorski i świętokrzyskim, a najniższy w województwach pomorskim i lubuskim.
- Poczucie bezpieczeństwa ekonomicznego Polaków jest ściśle powiązane z postrzeganiem znaczeniem posiadania mieszkania. Osoby, które doceniają posiadanie własności lokalu, mają tendencję do wykazywania najwyższego poziomu stabilności finansowej, podobnie jak osoby, które postrzegają najem mieszkania za istotny element swojej sytuacji życiowej. Poczucie kontroli nad miejscem zamieszkania przekłada się na wyższe poczucie bezpieczeństwa ekonomicznego.
- Forma zamieszkania znacząco oddziałuje na subiektywne poczucie bezpieczeństwa ekonomicznego, najniższy poziom deklarują osoby deklarujące zbiorowe zamieszkanie.

Wyniki badania ukazują, że choć pozom dochodów jest istotnym czynnikiem wpływającym na bezpieczeństwo ekonomiczne Polaków, to nie jest to czynnik kluczowy. Ukazują to rezultaty dotyczące poziomu bezpieczeństwa ekonomicznego według wieku i miejsca zamieszkania. Osoby młode (18-24) i osoby starsze (powyżej 55 lat), cechują się najwyższym poziomem bezpieczeństwa, choć z reguły osiągają dochody niższe niż osoby w pozostałych grupach wiekowych. Wskazuje to na istotną rolę czynników poza dochodowych, takich jak konieczność utrzymania rodziny, czy spłata kredytu hipotecznego. Jednocześnie jednak, wyniki badania ukazują również, że osoby utrzymujące się samodzielnie cechują się najniższym poziomem bezpieczeństwa ekonomicznego, co wynika z faktu, że w przypadku utraty źródła dochodu, nie mogą liczyć na wsparcie finansowe innych członków gospodarstwa domowego. Również dane dotyczące poziomu bezpieczeństwa ekonomicznego według miejsca zamieszkania potwierdzają, że dochód nie jest najważniejszym czynnikiem wpływającym na nasze bezpieczeństwo ekonomiczne. Mieszkańcy wielkich miast, choć statystycznie zarabiają najwięcej, to mają najniższy poziom bezpieczeństwa ekonomicznego. Wynika to między innymi z wyższych kosztów utrzymania,

często mniej stabilnego miejsca zamieszkania, jak i presji środowiska na osiągnięcie sukcesu zawodowego.

Interesujące wyniki uzyskano w zakresie zmian poczucia bezpieczeństwa ekonomicznego w 2026 roku. Przede wszystkim zaobserwować można, że rośnie poziom bezpieczeństwa mężczyzn, podczas gdy poziom bezpieczeństwa ekonomicznego kobiet uległ obniżeniu. W rezultacie pierwszy raz, odkąd prowadzenie jest BBE, poziom bezpieczeństwa ekonomicznego kobiet jest niższy niż w przypadku mężczyzn. Wskazuje to na potrzebę programów wzmacniających poczucie bezpieczeństwa ekonomicznego kobiet, w szczególności wspierających ekonomicznie kobiety w okresie macierzyństwa i urlopu wychowawczego. Niepokojące wyniki uzyskano również w przypadku bezpieczeństwa ekonomicznego osób w wieku 18-24. Choć osoby młode cechują się nadal relatywnie wysokim poziomem bezpieczeństwa ekonomicznego, to jednak poziom bezpieczeństwa w tej grupie wiekowej w 2026 roku znacznie spadł. Wynika to z postrzegania osoby wkraczające na rynek pracy, że rynek ten zaczyna się zmieniać, przestając być rynkiem pracownika. Utrudnia to osobom rozpoczynającym dopiero karierę zawodową znalezienie satysfakcjonującej finansowo pierwszej pracy.

Dane kontaktowe:

Julia Ziółkowska (Uniwersytet Szczeciński, Instytut Ekonomii i Finansów, Katedra Ekonometrii i Statystyki)

e-mail: julia,ziolkowska@usz.edu.pl

tel.: 669 018 464

Michał Mackiewicz (Uniwersytet Łódzki, Instytut Ekonomii, Katedra Funkcjonowania Gospodarki)

e-mail: michal.mackiewicz@uni.lodz.pl

tel.: 504 086 365

**UNIWERSYTET
SZCZECIŃSKI**

Uniwersytet Szczeciński
al. Papieża Jana Pawła II 22a
70-453 Szczecin
www.usz.edu.pl

**UNIWERSYTET
ŁÓDZKI**

Uniwersytet Łódzki
pl. Narutowicza 68
90-136 Łódź
www.uni.lodz.pl

ariadna
ogólnopolski panel badawczy

Ogólnopolski Panel Badawczy Ariadna
ul. Podbiłę 57
02-732 Warszawa
www.panelariadna.pl

